

До Министъра на вътрешните работи
на Република България
До Министъра на здравеопазването
на Република България
До Председателя на Народното събрание
на Република България

ОТВОРЕНО ПИСМО

Уважаема г-жо Председател,
Уважаеми г-да Министри,

Три минути. Толкова дялят живота от смъртта.

Никой не би могъл да отговори, дали починалия по време на работа полицай щеше да бъде спасен, ако на място имаше автоматичен дефибрилатор и ако беше спазен изцяло протокола за оказване на помощ при сърдечен арест... Това което знаем със сигурност, подкрепено от хиляди научни изследвания през последните десетилетия, е че вероятността човек, получил сърдечен арест да оцелее при незабавно започнат сърдечен масаж и дефибрилация в първите минути е над 70 %, а ако това стане чак след пристигането на линейка е по-малко от 5 %. И тази статистика е от държавите, в които линейките идват винаги навреме.

Изказваме най-искрени съболезнования на близките и колегите на полицай Попов. Всеки един може да бъде на неговото място - наш брат, съпруг, колега или приятел. И трябва да се знае, че за съжаление това се случва ужасно често – на всеки 45 секунди само в Европа. И тогава единственият важен въпрос е, има ли кой да извършва сърдечен масаж и изкуствено дишане и има ли наблизо автоматичен дефибрилатор.

Няма нищо по-болезнено от мисълта, че животът е можел да бъде спасен, но не е. Поради липсата на организация, протокол за действие и воля.

Още през 2012 г. Европейският парламент прие декларация, с която ясно заявява: всяка държава трябва да въведе национална стратегия за обществена дефибрилация и масово обучение по първа помощ. Не като пожелание, а като стандарт.

Днес във Великобритания всяко държавно училище е оборудвано с дефибрилатор (поставени са над 20 000 устройства за по-малко от година), в Дания съществува Национален регистър на АВД, свързан със спешния телефон и доброволци се известяват, за да използват животоспасяващия апарат, докато линейката пътува. Служителите на Полицията и Пожарната в редица европейски държави са обучени и оборудвани с АВД, за да бъдат първите реагиращи (First Responders) не само на думи, но и на действия.

А в този момент в България Законопроектът за промени в Закона за здравето все още чака да бъде гласуван на второ четене, за втори път. Първия път също беше гласуван единодушно на първо четене... но така и не се намери време за второ четене, преди парламента да се разпусне. Промените предвиждат именно насърчаване на широкото обучение по първа помощ — не само за медицински специалисти, но и за учители, полицаи, служители в институции и граждани. Легитимира и стимулира използването на автоматични външни дефибрилатори от немедицински лица в хармония с европейските практики и с Декларацията на ЕП от 2012 г. Намалява правните рискове за хората, които оказват помощ, чрез ясни правила и протокол (принцип, познат като Закона на добрия самарянин).

Вярваме, че когато това се случи повече хора ще знаят какво да правят. Масовото обучение по първа помощ създава култура на реакция и увереност. Ще имаме дефибрилатори на достъпни места и когато някой колабира на улицата или в училище, шансът да бъде спасен се увеличава десетки пъти. Ще спрем да бъдем изключение в Европа. В момента сме от малкото държави без национална програма и без законова подкрепа за обществена дефибрилация. Ще се изгради доверие в институциите. Когато полицаят или учителят може да помогне, а не само да гледа безпомощно, институцията печели уважение, а обществото - сигурност.

Затова още днес ви призоваваме към действия!

- Поправките в Закона за здравето да минат второ четене и да влязат в действие възможно най-скоро.
- Полицаяте и пожарникарите да станат истински първи реагиращи – да преминават регулярно обучение и да бъдат оборудвани с АВД във всяка патрулна кола.
- Да се създаде Национален регистър на дефибрилаторите, свързан с тел. 112.
- Диспечерите на тел. 112 да бъдат обучени и да водят КПР по телефона до пристигане на линейката.
- Всяко училище да бъде снабдено с АВД и в учебната програма да бъде включено ежегодно практическо обучение по КПР.

Първите стъпки в много от тези направления вече са направени. Само през последния месец 20 автоматични дефибрилатора бяха дарени и инсталирани на ключови места в София. Необходими са твърдост, срокове и отговорност, за да бъдат извървяни следващите крачки и да се постигне значим ефект.

Нека не губим следващите три минути. За да броим спасени животи, а не пропуснати шансове.

С уважение:

Марияна Манушева,
председател на УС, Фондация „Първите три минути“

чл.-кор. проф. д-р Иво Петров, д.м.н.,
председател на УС, Български ресусцитационен съвет

19.09.2025 г.

Гр. София